

เอกสารถอดบทเรียน

กิจกรรมที่ ๘ สร้างพลังเครือข่ายและขยายผลผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมย่อยที่ ๘.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนความสำเร็จผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ระดับอำเภอ)

สร้างความมั่นคง

สร้างความมั่งคั่ง

สร้างความยั่งยืน

“ชุมชนเข้มแข็งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

จังหวัดมหาสารคาม อำเภอนาเชือก ตำบลปอพาน

แบบถอดบทเรียน

โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง
กิจกรรมที่ ๘ สร้างพลังเครือข่ายและขยายผลผู้นำการเปลี่ยนแปลง
กิจกรรมย่อยที่ ๘.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนความสำเร็จผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ระดับอำเภอ)

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกันจึงขอให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดได้ดำเนินการถอดบทเรียนให้สำเร็จโดยส่งให้กรมทราบ ทาง QR Code ที่ปรากฏตามหนังสือคำสั่ง พร้อมเพรียงกันภายในวันศุกร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ เพื่อกรมการพัฒนาชุมชนจักได้รวบรวมนำเสนออธิบดีกรมทราบ ต่อไป

ประเด็นในการเก็บข้อมูลดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ตอนที่ ๒ ผลสำเร็จของการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตอนที่ ๓ ถอดบทเรียนความสำเร็จการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ด้านข้อมูลทั่วไปตำบล

๑.๑ พื้นที่ในการดำเนินงาน จังหวัดมหาสารคาม อำเภอนาเชือก ตำบลปอพาน

๑.๒ ครู ข และ ครู ข ขยายผลสร้างทีมผู้นำนักขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นำการเปลี่ยนแปลง ระดับตำบล

๑) ชื่อ-สกุล นายอภิรักษ์ ภูวงค์ อายุ ๕๗ ปี ตำแหน่งทางสังคม กำนัน

๒) ชื่อ-สกุล นายสุทัศน์ จ้อยสูงเนิน อายุ ๕๘ ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้นำ อบ.

๓) ชื่อ-สกุล นายพนม พลโรม อายุ ๔๘ ปี ตำแหน่งทางสังคม

๔) ชื่อ-สกุล นายทวี ประวิวันโต อายุ ๖๓ ปี ตำแหน่งทางสังคม อบท.

๕) ชื่อ-สกุล นายสนอง ปะสาวะโน ไชยรักษา อายุ ๕๗ ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้นำหมู่บ้านศีลธรรม/
หมู่บ้านยั่งยืน/ผู้นำศาสนา

๖) ชื่อ-สกุล นางสาวณพขรมน จันทร์สม อายุ ๔๒ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๗) ชื่อ-สกุล นางสาวปิยะพรรณ เพิ่มพูล อายุ ๔๓ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๘) ชื่อ-สกุล นางอัมชะรี ทบภักดี อายุ ๕๓ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๙) ชื่อ-สกุล นายถนอม เล็กเจ็ก อายุ ๖๓ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๑๐) ชื่อ-สกุล นางนิยม สายสุต อายุ ๕๓ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต.

๑๑) ชื่อ-สกุล นายอนุ ปะวะโก อายุ ๕๘ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๑๒) ชื่อ-สกุล นางสาวนิรดา ถนนวนอก อายุ ๕๔ ปี ตำแหน่งทางสังคมคณะกรรมการ ศอช.ต

๑๓) ชื่อ-สกุล นายสมบัติ มุ่งไธสง อายุ ๕๕ ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้นำหมู่บ้านยั่งยืน

๑๔) ชื่อ-สกุล นายอดิศักดิ์ นนทะสี อายุ ๕๐ ปี ตำแหน่งทางสังคม ภาครัฐ

๑๕) ชื่อ-สกุล พันตำรวจโทวิสิทธิ์ นะราวัณ อายุ ๖๐ ปี ตำแหน่งทางสังคม ภาครัฐ

๑๖) ชื่อ-สกุล นายเรืองศิลป์ หมื่นไธสง อายุ ๕๐ ปี ตำแหน่งทางสังคม หมู่บ้านศีลธรรม

๑๗) ชื่อ-สกุล พระครูสารปัญญาโกศล (สุชาติ) อายุ ๕๓ ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้นำทางศาสนา

๑๘) ชื่อ-สกุล นางสาวนินฐา สมบูรณ์ อายุ ๔๖ ปี ตำแหน่งทางสังคม หมู่บ้านยั่งยืน

๑.๓ จำนวนครัวเรือน ขยายผลดำเนินการขับเคลื่อนตามโครงการฯ ในระดับตำบล .

มีจำนวน ๗,๘๖๙ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (ของครัวเรือนทั้งหมดในตำบล)

๑.๔ โครงการ/กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล กิจกรรม : ผลิตและบริโภคอาหารปลอดภัยยกระดับรายได้ครัวเรือนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ผลสำเร็จของการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑ ผลสำเร็จจากการบูรณาการ ที่ทำให้ตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- การสร้างความมั่นคง (ทำกิจกรรม อะไรบ้าง จำนวนครั้ง และผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น)

๑) โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล กิจกรรม : ผลิตและบริโภคอาหารปลอดภัยยกระดับรายได้ครัวเรือนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ผลผลิตมีการแบ่งปันอาหารโดยทุกหมู่บ้านมีกิจกรรมส่งเสริมการใช้พื้นที่ว่างบริเวณรอบๆ บ้านในการปลูกพืชผักอย่างน้อย ๓๐ ชนิด ไร่ ๑ ไร่ในครัวเรือน โดยมีโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเองได้ดำเนินการทุกครัวเรือน คิดเป็น ๑๐๐% และกิจกรรมขอยนี้มีรักปลูกผักแบ่งปัน คิดเป็น ๑๐๐% กิจกรรมหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งเส้นทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน ได้ดำเนินการครบทุกซอยในหมู่บ้าน คิดเป็น ๑๐๐% โครงการการปลูกและบริโภคผักปลอดสารพิษ (ตู้เย็นหน้าบ้าน ATM ข้างกาย) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในพื้นที่ทุกคน ดำเนินการครบทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน และมีการแบ่งปันเมล็ดพันธุ์ให้ครัวเรือนทั้งหมดในตำบล

๓.ผลลัพธ์ ทุกครัวเรือนมีผักสวนครัวไว้บริโภคอย่างน้อย ๓๐ ชนิด

- การสร้างความมั่งคั่ง (ทำกิจกรรม อะไรบ้าง จำนวนครั้ง และผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น)

๑) กลุ่มมะม่วงมหาชนกแปลงใหญ่ที่มีรายได้จากการจำหน่ายมากกว่า ๒ - ๓ ล้านบาทเศษต่อปี มีการดำเนินงานรูปแบบคณะทำงาน/กลุ่ม โดยมีการคัดเลือกคณะกรรมการในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ มีผู้ประสานงานสมาชิกภายในกลุ่ม มีการวางแผนการกระจายผลผลิตออกสู่ตลาด เกษตรกรมีความมั่นใจในเรื่องราคาและตลาดมากขึ้น เกษตรกรในชุมชนมีอาชีพเสริม มีรายได้เสริมและมีรายได้เพิ่มขึ้นตลอดปี

๒. ธนาคารหมู่บ้านตามแนวทางพระราชดำริ ๓ แห่ง และมีการจัดตั้งเป็นสถาบันทางการเงินในความรับผิดชอบของธนาคาร ธกส. ซึ่งถือว่าเป็นแห่งแรกในภาคอีสาน

กิจกรรมการให้บริการของกองทุนชุมชนในลักษณะการครอบคลุม/ครบวงจร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกในวงกว้าง กองทุนชุมชนทุกกองทุนที่กล่าวมา สามารถให้บริการในการกู้ยืมฝาก และมีผลกำไรปันคืนและจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ให้กับชุมชน และสามารถแก้ไขปัญหาหนี้ครอบครัวเรือน

- การสร้างความยั่งยืน (ทำกิจกรรม อะไรบ้าง จำนวนครั้ง และผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น)

๑) จัดตั้งธนาคารต้นไม้ มีการอนุรักษ์ ปั่นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๒. ผลผลิตก่อเกิดเป็นธนาคารต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียว อนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์

๓. ผลลัพธ์สามารถใช้เป็นหลักทรัพยากรในการค้าประกันเงินกู้กับธนาคาร ธกส.และจำหน่ายเป็นคาร์บอนเครดิต

๒.๒ สรุปผลสำเร็จจากโครงการ/กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ทำกิจกรรม อะไรบ้าง จำนวนครั้ง และผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น) โปรดระบุรายละเอียด (ภาพกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๕ ภาพ)

๑) ทุกหมู่บ้านในตำบลปอพาน มีการน้อมนำกระแสพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่ปฏิบัติการปลูกผักสร้างความมั่นคงทางอาหาร ทุกหมู่บ้าน ในระดับครัวเรือน ทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน มีการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อใช้ประกอบเป็นอาหารและลดรายจ่ายในครัวเรือน ถ้าเหลือก็สามารถแบ่งปันให้กับครัวเรือนใกล้เคียงหรือสามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ เพื่อลดรายจ่าย ทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน จำนวน ๒,๔๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓. ถอดบทเรียนความสำเร็จการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๑ ท่านคิดว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ อย่างไร (ผลปรากฏที่เกิดขึ้นในตำบล)

- มีการแบ่งปันเมล็ดพันธุ์ผักและต้นกล้าระหว่างคนในชุมชน
- ประชาชนในพื้นที่บริโภคอาหารปลอดภัยขยายผลไปสู่เด็กนักเรียนทุกโรงเรียนในตำบล

(โรงเรียนอารยเกษตร)

- ลดรายจ่ายจากการซื้อผักบริโภคและมีรายได้จากการจำหน่ายยกระดับรายได้ครัวเรือนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้ผลการดำเนินงานของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ของท่านประสบความสำเร็จ มีอะไรบ้าง และเพราะอะไร

- มีทุนทางสังคม
- มีทุนทางกายภาพ
- มีกองทุนฯ ในตำบล
- มีการบูรณาการแผนพัฒนาตำบลที่มีประสิทธิภาพ
- มีการบูรณาการ ๗ ภาควิชาเครือข่าย และส่วนราชการ องค์กรต่างๆ ในตำบล
- มีความสามัคคี
- ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากคนในชุมชน
- ได้รับความร่วมมือ สามัคคีพี่น้องในชุมชน หมู่บ้านและผู้นำแต่ละหมู่บ้าน
- ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน ช่วยกันแสดงความคิดเห็น
- ความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวของคนในชุมชนก่อให้เกิดพลัง
- ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและความร่วมมือของคนในชุมชน
- ได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ร่วมด้วยช่วยกัน
- เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและภาควิชาเครือข่าย
- หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง
- ครู ข มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินโครงการ
- การร่วมกันแก้ปัญหาแบบภาควิชาเครือข่าย ร่วมด้วยช่วยกัน
- มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่ส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน ทั้งประเพณีทางศาสนา ประเพณีท้องถิ่น และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของชุมชน

- ภาควิชาเครือข่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีได้ครัวเรือน ได้ตระหนักและให้ความร่วมมือในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ความภาคภูมิใจ รู้สึกอย่างไร กับสิ่งที่เกิดขึ้น ?

- มีความสุขกับการแบ่งปัน ทำงานร่วมกันเป็นทีม เกิดความสามัคคีในชุมชน

๓.๓ **ปัจจัยที่ทำให้เกิดความล้มเหลวของกิจกรรม คืออะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร**

๑. - มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง เช่น ปัญหายาเสพติด

- ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- มะม่วงแปลงใหญ่เกษตรมีโรค แมลง รบกวน

- ขาดความร่วมมือ

- ขาดความรู้ ความเข้าใจ

- งบประมาณ ดำเนินการในแต่ละด้าน

- กองทุนมีไม่เพียงพอให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อไปประกอบอาชีพ

- ความไม่ใส่ใจ ละเลย ขาดแรงจูงใจ

- ปัจจัยธรรมชาติ ดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวย

- กลไกทางเศรษฐกิจของประเทศ

- ฝนไม่ตกตามฤดูกาล

- ผลผลิตตกต่ำ ทุนไม่เพียงพอ

- ปัญหาเรื่องแรงงาน พื้นที่ไม่เหมาะสม และทุน

- ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการถ่ายทอดโครงการฯ

๓.๔ **ได้เรียนรู้อะไรบ้างกับการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้**

๑. ผู้นำชุมชนสามารถบูรณาการองค์ความรู้ภาคีเครือข่าย ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การพึ่งพาตนเองได้

๒. พลังชุมชนสามารถเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและสร้าง

สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

๓. เรียนรู้ว่าการทำงานร่วมกันกับคนหมู่มากนั้น จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ช่วยคิด ช่วยทำ จึงจะประสบผลสำเร็จ และยังได้เรียนรู้การปลูกผักสวนครัว

๓.๕ **ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (อยากบอกอะไรกับคนที่อยากทำแบบเรา)**

๑. ผู้นำต้องทำก่อน ๒. ขาดการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ๓. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รักความสะดวกสบาย ไม่มีการสร้างความคุ้มกันให้กับตัวเองและครอบครัว ๔. การสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง

พัฒนากรผู้ประสานงาน ในการถอดบทเรียน

ชื่อ-สกุล นางดารวี นาจันอ่อน ตำแหน่ง เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนชำนาญงาน

สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาเชือก เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๘-๘๑๔๑๐๙๙

ขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

“ชุมชนเข้มแข็งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

